

Az Egészségügyi Minisztérium szakmai irányelve

a vese-transzplantációra való alkalmasság megállapításának szakmai szabályairól

Készítette: a Magyar Nephrológiai Társaság Magyar Transzplantációs Társaság

Vese-transzplantáció indikációja (más szerv együttes transzplantációja nélkül):

Krónikus veseelégtelenség (ha az etiológia nem diabetes mellitus): becsült GFR <25 ml/min/1,73 m²

Ha az etiológia diabetes mellitus: becsült GFR <30 ml/min/1,73 m²

Az adott GFR érték elérésétől kezdődően a vese-transzplantáció indikációja fennáll függetlenül attól, hogy a beteg mikor kerül dialízis programba (azaz a vese-transzplantáció elvégezhető fenti értékek elérése esetén még dialízis programba nem került betegnél is).

Vese-transzplantációs várólistára felkerülés kritériuma:

Akinél a vese-transzplantáció indikációja fennáll és egyúttal nem áll fenn a beteg részéről a vese-transzplantációt kontraindikáló állapot.

A vese-transzplantációs várólistáról levétel kritériuma:

Akinél a vese-transzplantáció indikációja már nem áll fenn, vagy a vese-transzplantációt kontraindikáló állapot alakult ki.

A recipiens (transzplantálandó beteg) állapota alapján a vese-transzplantáció kontraindikációi:

Tartós - a beteg veseműködésének pótlása vese-transzplantációval nem lehetséges, vesetranszplantációs várólistára nem tehető.

Ideiglenes - a kontraindikáció fennállási ideje alatt a beteg vese-transzplantációra alkalmatlan, ezért várólistára nem tehető, illetve onnan levételre kerül. A kontraindikáció megszűnését követően a beteg vese-transzplantációs várólistára felkerülhet/visszakerülhet

Amennyiben az átmeneti alkalmatlanság nem szűnik meg/nem szüntethető meg és fennállása tartóssá válik, akkor tartós kontraindikációnak kell tartani.

Tartós kontraindikációk - a beteg veseátültetésre véglegesen alkalmatlan:

- Malignus betegség, ahol tumormentes állapot nem érhető el.
- HIV antitest pozitívitás mert a szükséges immunszuppresszió nem alkalmazható
- Súlyosfokú általános, nem korrigálható érelmeszesedés
- Coronarographiával igazolt, nem revascularizálható coronaria-betegség.
- Súlyos cardiomyopathia, illetve ejectio fractio tartósan kisebb, mint 40%.
- Súlyosfokú cardialis decompensatio-(Tartósan NYHA IV. stádium)
- Súlyos, nem korrigálható vitium cordis
- Fixált kisvérköri hypertonia (PAP >60 Hgmm)
- Dekompenzált cirrhosis hepatis - amennyiben nem végezhető kombinált máj vesetranszplantáció
- Súlyos fokú krónikus, gyógyszerrel és sebészileg nem korrigálható légzési elégtelenség
- Súlyos intrapulmonális AV shunt (FI02 = 100%, 30 perc után P02 <200 Hgmm)
- Tartós pszichés instabilitás

Ideiglenes kontraindikációk osztályozása:

- Műtéttechnikai okok
- A műtét és posztoperatív szak fokozott kockázata miatt
- Az immunszuppresszív terápia alkalmazásának fokozott kockázata miatt
- A transzplantált vesét is károsító aktív betegség fennállása miatt

Kontraindikációk műtéttechnikai okok miatt:

- A normális testsúly több mint másfélszerese
- Artériás anastomosis elkészítése nem lehetséges
- Vénás anastomosis elkészítése nem lehetséges
- Urológiai abnormalitások, amelyek esetén biztonságos vizeletfolyás nem alakítható ki

Kontraindikációk a műtét és a posztoperatív szak fokozott kockázata miatt:

- Cardiológiai kontraindikációk:
  - Ischaemias szívbetegség
  - Cardialis decompensatio: ha NYHA-IV. stádiumnak felel meg.
  - Akut pericarditis
  - Jelentős mennyiségű pericardialis fluidum
  - Súlyos vitium cordis
- Cerebrovascularis betegségek
- Non infektív légzési elégtelenséggel járó betegségek
- Azok az állapotok, amelyek a biztonságos műtéti anaesthesiát nem teszik lehetővé.

Kontraindikációk az immunosuppresszív terápia fokozott kockázata miatt

- Infekciók
- Súlyos aktív gastrointestinalis betegség fennállása
- Icterussal járó toxikus diffúz májlaesio fennállása
- Malignus betegség esetén biztonságos időtartam elteltéig. (kivéve: eltávolított in situ carcinoma, valamint a bőr eltávolított baso-, és spinocellularis carcinomái)

Kontraindikációk pszichoszociális instabilitás miatt

- a) toxicománia és drogfüggőség
- b) mentális retardatio vagy dementia, ha a beteg állandó gondozása nem biztosítható
- c) kooperáció hiányával járó pszichés állapot, amíg fennáll (p1. familiáris krízis- szituáció miatt, stb.)

Kontraindikáció a transzplantált vesét károsító aktív betegség fennállása miatt (kivéve diabetes mellitus, hypertonia)

A recipiensnél a vese transzplantáció kontraindikált, amíg a transzplantált vesét is károsító primer, vagy secunder vesebetegség áll fenn.

Kombinált vese-hasnyálmirigy transzplantációra való alkalmasság megállapításának szakmai szabályai**Az együttes vese-hasnyálmirigy transzplantáció indikációja:**

Legalább öt éve tartós inzulinkezelésre szoruló diabetes mellitus krónikus veseelégtelenséggel, ha a becsült GFR <30 ml/min/1,73 m² Az adott GFR érték elérésétől kezdődően a vese-transzplantáció indikációja fennáll függetlenül attól, hogy a beteg mikor kerül dialízis programba (azaz, a kombinált vese-hasnyálmirigy transzplantáció elvégezhető fenti értékek elérése esetén még dialízis programba nem került betegnél is).

Vese-hasnyálmirigy transzplantációs várólistára felkerülés kritériuma:

Akinél a vese-hasnyálmirigy transzplantáció indikációja fennáll és egyúttal nem áll fenn a beteg részéről a vese-hasnyálmirigy transzplantációt kontraindikáló állapot.

A vese-hasnyálmirigy transzplantációs várólistáról levétel kritériuma:

Akinél a vese-hasnyálmirigy transzplantáció indikációja már nem áll fenn, vagy a vese- hasnyálmirigy transzplantációt kontraindikáló állapot alakult ki.

A recipiens (transzplantálandó beteg) állapota alapján a vese-hasnyálmirigy transzplantáció kontraindikációi:

A kontraindikációk a veseátültetés kontraindikációival azonosak.

A szakmai irányelv érvényessége: 2009. december 31.